

moremo zadovoljiti, ker zlovoljen se bo hudoval nad neprestanimi spopadi z našimi gospodstvaželnimi sosedi.

Čas, v katerem živimo, je tako važen v političnem oziru, da smo kot političen list s politiko čudno obremenjeni. Sicer pa politika v naših očeh ni sama sebi namen. Znali bomo tudi kaj drugega povedati: bomo z našimi sosedi res pravi sosedi, to je enakopravni, in bodo meje potegnjene med nami. Sedaj pa je politika, ki jo zasledujemo, potrebno orožje, da si od protivnikov izvojimo svojo prostost in si zagotovimo obstanek. Druge besede nimamo kot besedo graje nad državni in nasprotnimi strankami, ki nas silijo iskati si samoočmoč, če hočemo živeti. Politika sedanega časa zove se deklaracijska politika; drugo ne poznamo. Ker je v majniški deklaraciji 1917 izraženo, to je naša zahteva. Ne vemo, koliko obletnic bomo se obhajali po prvi obletnici deklaracije, dokler se naše pravične zahteve ne uresničijo. To vemo, da ob vsaki obletnici bo izraz naše samoodločbe bolj glasen, slišen vedno dalje. Ves svet in celo nebe naj izve o vseobsejajočih krivicah, ki se nam godijo. Ali ne tečejo sirovi solze po licu? Ali ne vpjujejo zoper onega, ki jih izžema. Z lic se namreč v nebesa vzdigujejo in Gospod, ki se da izprositi, se jih ne veseli.

Da je naša politika res deklaracijska, oziroma, da je deklaracija bila res izraz narodove želje po samoodločbi, o tem na podlagi tolikega števila podpisov in izjav ne more nikdo dvomiti. Gre torej le za pravico samoodločbe. Pravica samoodločbe je na vseh merodajnih mestih narodom priznana, vsi državni vojskojoči držav so za njo. Žal, da nekateri izmed njih niso bili odkritosrčno za njo, ampak besede zla- rabljajo za nova podjarmljenja. Toda načelo samoodločbe je svetovno priznano. Svetovna vojna se sicer za in proti temu načelu še bje in nadaljuje. Ali ker je mir brez zmage tega načela nemogoč, lahko rečemo, ne da bi bili preroki: Kakor gotovo bo vojne enkrat konec, tako gotovo bo sklen miru omenil zmago naše samoodločbe in s tem tudi zmago naše Jugoslavije.

Pr naskega jezika.

Lepo si nas navdušil, dragi „Slovenski Gosp.“, za pravice našega draga jezika in s tem za pravice našega naroda. Pa vendar hočeš premilo opravilčevati one, kateri znajo nemški in pridejo v skušnjavo, posluževati se brez potrebe nemščine. Ravno ti s svojo mehko, neodločnostjo in bojzljivostjo, da ne bi imeli kake škode, ali z upanjem, da dosežejo kake ugodnosti, skodujejo naši sveti pravici najhujše. Prvič s slabim zgledom: ravno kmet, ki ne zna nemščine, kaj rad šteje vse ugodnosti, napredek, bogatstvo, ugled, katerega mogoče ima človek, ki je vešč nemščine, samo na račun nemščine, ne pa na račun vseh drugih zmožnosti, večje strokovne izobrazbe, pametnega gospodarjenja in drugih vrlin. Drugič skoduje ugledu celega naroda: Kdo naj spoštuje naš jezik, če ga ne spoštujemo mi sami? Kdo naj spoštuje nas, če trepetamo pred kakim nemškutarskim uradnikom slugo ali trgovskim vajencem? Kak ugled naj imajo od ljudstva izbrani župani, po samem cesarju potrjeni okrajni načelniki, če pozabijo slovenski, kakor hitro stopijo pred vrata kakega c. kr. urada? Kje bo tak moč žrtvovati smetok in kri za narod, kateri zahteva s o'rod mogoče v samó neopravičenem upanju, da mu bo davčni urad mileje odmeril davek, ugodneje rešil prošnje ali pritožbo?

Zato proč z neodločnostjo, Vi, kateri znate govoriti nemški; imejte to za sebe, pa ne škodujte s tem narodu, ne dajajte slabega zgleda bolj neukim. Vedno imejte na misli, da je uradnik, trgovec, obrtnik radi vas, ne vi radi njega. Edino pravilno je, da tisti, ki hoče živeti med vami in od vaših žuljev, — rna slovenski; nepotrebno in nespametno pa je, da bi se zavoljo njega kakšnih tisoč ljudi učilo nemški. Pa tudi vi, ki ne znate nemški, bote največ storili za pravice našega naroda, če ne sprejmete nobenega vam nerazumljivega dopisa. S tem si prihranite tudi nepotrebni strošek, ki ga plačate raznim pisarjem za branje in odgovor, in morebitno drugo škodo. In tako storite veliko več za naš jezik in naš narod, kakor vse pritožbe poslancev. Kvišku srca! Vse za naš materni slovenski jezik. Na svoji zemlji svoji gospodarji!

Kako govori koroška Slovenka

Odlomek govora koroškega slovenskega kmetskega dekleta na nekem slovenskem shodu na Spod. Štajerskem:

Prinašam Vam pozdrave 120.000 koroških Slovencev, ki izmed vseh Jugoslovanov najbolj trpimo preganjanje in krivice. Že pred vojno koroški Slovenci nismo imeli nobenih pravic, a ko se je vojska začela, dvignili so se naši narodni nasprotniki Nemci in odpadniki s tako surovo silo proti nam, kakor ob času, ko so Turki pustošili po slovenskih krajih. Nemški vojskarji so mobilizirali svojo surovo nemško armado in začeli so goniti z nasajenimi bajoneti naše doma ostale Slovence, duhovnike ter druge odlič-

ne narodnjake, katere so sramotili, naplijavali, oplajali, pobijali, kakor se ne dela niti z razbojniki. Ker niso mogli koroških Slovencev ponemčiti s šolami, so si hoteli Nemci ohladiti jezo nad nami Slovence, ob tistem času, ko je bilo državnega zbora in nismo imeli nikjer pomoči.

Prve dve leti vojne koroški Slovenec skoro še sam za sebe ni smel misliti „Slovenec sem.“ Kdo pa je celo hotel misliti, da je Slovan, je pa mora imeti že testament pripravljen. Krivice, ki se nam koroškim Slovincem godijo, so tako velike, da jih more poznati le tisti, kdor pri nas na tužnem koroškem življi. Ko otrok pride v šolo, začne se nemško nekulturno delo. Večina sol dobi podporo od Südmärke in od sulfereina, da le slovenski otrok na taki soli ne sliši nobene slovenske besede. Otroci ne znajo ne nemško in ne slovensko. Ako em na cesti srečajo. Te pozdravijo nemško: „Grüss Gott!“ in če ga kdo vpraša, kaj pomeni to po nemško, pa pravi: „Jaz ne znam nemško.“ Na soli Tolsti vrh, kjer ni nobenega nemškega otroka, so morali učenci več ur klečati, ker so učiteljico pozdravili na cesti slovenski.

Pri nas na Koroškem bi bilo treba na poštah, na kolodvorih, na vlaku, na sodniji, na davkariji, na okrajnih glavarstvih, pri finančnih in pri vseh drugih uradih, tovarnah itd., da bi Slovincem peljal tolmača seboj, če hoče kaj opraviti. Od nobenega urada ne dobis slovenskega pisma, nobene slovenske tiskovine; samo tedaj, ko so klicali naše fante in očete na vojsko in ko pobirajo vojno posojilo, takrat so nabijali tudi slovenske razglase, takrat je smel tudi Slovenec umirati in žrtvovati in niso ga poslali iz fronte nazaj domov, če ni znal „deutsch.“

Izmed več tisoč koroških Slovencev, sta žalibog padla tudi moja dva brata v vojni, pa ne zato, da bi nas koroški Slovenci še naprej preganjali, ampak za Avstrijo, ki nam za plačilo mora dati svobodno Jugoslavijo.

Dragi slovenski Štajerci! Dolgo je bila meja tu med Štajersko in Koroško zaprta. Tri leta so jo stržili vojniki z nasajenimi bajoneti in nabitiimi puškami. Slovenski Korošci nismo smeli k Vam, dragi Štajerci. A odslej se naj meja razbije za vedno. Naj ne bo med Jugoslavijo nobenih deželni mej več! Prinesla sem iz občin Tolsti vrh, Guštanj in Kotelj 1100 podpisov za Jugoslavijo. Ti prostovoljni podpisi prosijo Jugoslovanski klub, da naj ne odneha prej, da bomo rešeni nemških krempljev združeni s svobodnimi avstrijskimi in ogrskimi ter furlanskimi Slovenci, Srbi in Hrvati v srečneši svobodni Jugoslaviji!

Novi predpisi namestništva za promet z živino na Štajerskem.

Cesarski namestnik grof Clary je preustrojl graško vnovčevalnico in sicer prvopolnoma v snišlu. da odločuje z živino v deželi v prvi vrsti le namestništvo. Po dosedajnih pravilih je imela deželna komisija precej moči, da bi bila lahko varovala težnje živinorejcev in konzumentov, če bi se bila rovnala po določehih predpisih. Toda že dosedaj se ni cesarska namestnija brigala za sklepe deželne komisije in je ni hotela niti sklicati, dasiravno je to zahteval večkrat deželni odbor in zlasti člana ekscelence grof Attems in poslanec dr. Verstovšek.

Deželni odbor je zavzemal od začetka vojne stališče, da se morajo obrniti veliki dobički iz kupčevanja v prid živinorejci, toda namestnija je temu vedno nasprotovala, ker je hotela s pridobljenim dobičkom križati razne faliine fonde pri namestniji in razne izgube, ki so nastale vsled nespretnega gospodarstva in ponesrečene spekulacije raznih uradov. Ker se je od več strani pritiskalo na Dunaju glede ureditve vnovčevalnice in so nekateri člani deželne komisije tudi odločno zahtevali, da se jim položi natančen račun in pojasni naravnost uničujoča kritika revizorjev poljedelskega ministrstva o celem prometu, si je cesarski namestnik pomagal iz te zadrege kratkoma- lo s tem, da je razpustil deželno komisijo in izdal nove predpise.

Nova določila so osupnila vse prizadete kroge, tako, da se je že deželni odbor sam bavil s tem važnim vprašanjem in hoče tud dosledno varovati težnje živinorejcev. Cesarski namestnik grof Clary določa, da se ves dobiček razdeli in sicer po dve tretjini na splošno avstrijsko vnovčevalnico na Dunaju in eno tretjino pa na cesarsko namestnijo v Gradcu. Ta določba je naravnost izzivaloča zlasti za deželo in za c. kr. Kmetijsko družbo, kateri sta delovali za povzdigo živinorejce. Velikanski dobički pri vnovčevalnici so po zaslugi cesarskega namestnika za deželo in za živinorejce izgubljeni.

Deželno komisijo je sestavila namestnija tako, da ima za svoje namene vedno lahko večino. Slovenski Štajer bo, kolikor nam je dosedaj znano, zastopan le po deželnem odborniku dr. Verstovšku, katerega je cesarska namestnija imenovala za člana z odlokom z dne 14. maja. Naša zahteva je, da bi moralo biti v deželni komisiji zastopanih vsaj ena tretjina slovenskih članov. Sicer je pa naloga deželne komisije tako omejena, da ne bo imela nobene moči in odločilne besede. Deželna komisija niti ne sme sklepati o raznih predlogih, ampak predsednik ima

pravico samo konstatirati, kakšna navodila so se sprožila v komisiji.

Na ta način so od oblasti nanovo oskodarani živinorejci in konzumenti, kajti družba bo skrbela na pritisk cesarske namestnije, da bo pridobila za njo kolikor mogoče novih dohodkov, kar bo šlo vse na račun naših kmetov-zivinorejcev.

Ob obletnici deklaracije.

Slovenci, pozor! Slovenci, posnemajte! Od vzglednih rodoljubov, v St. Lovrencu nad Mariborom smo sprejeli za Tiskovni dom dosedaj največje darilo 2320 K in to-le pismo: „Prepričani, da je naš slovenski narod postal polnoleten, da rabi večjo hišo, večjo obleko in več hrane; prepričani, da bošča čim večja njegova izobrazba, tem večji njegov gospodar- ski napredek, tem večja njegova politična moč; pre- pričani, da bošča k vsemu temu pripomogel nov Tis- kovni dom kot kulturno središče štajerskih Slovinc- ev; darujemo ob obletnici jugoslovanske deklaraci- je zanj podpisani šentlovrenški rodoljubi sedanjemu velikemu času tudi primerne darove v skupnem zno- sku 2320 K, in sicer: Lamprecht Maks in Marija, kmetovalca, 250 K; Škerbinjek Pavel in Julija, kme- iovalca, 200 K; Schweigeb Franc in Marija, 200 K; Brezočnik Anton in Katarina, 200 K; Paulič Jakob in Antonija, kmetovalca, 200 K; Horvat Friderik, žup- nik, 200 K; Kuk Jožef, vojni kurat, 200 K; Oblak Janez, kaplan, 100 K; Rododendron Franc in Mari- ja kmetovalca, 100 K; Paulič Marija in Terezija, kmetovalki, 100 K; Pernat Alfons in Franciška, kme- tovalca, 100 K; Ladinek Marija, mati-vdova, 100 K; Čipor Alojzija, kmetovalka, 100 K; Škerbinjek Milka, kmetovalka, 100 K; Pernat Marija, mati-vdova, 50 K; Peitler Jurij in Marija, kmetovalca, 25 K; Hor- vat Matilda, posestnica, 20 K; Paulič Rozina 10 K; Pušnjak Roman 10 K; Neimenovan 10 K; Pečovnik Marija 10 K; Brezočnik Marjeta 6 K; Karničnik Ur- šula 5 K; Ropič Ivana 5 K; Forneci Ivana 6 K; T. Gornjak 3 K; Šavnik Marija 3 K; Arbeiter Franciš- ka 2 K; Arbeiter Pepca 2 K; Menhart Marija 3 K. Slovenci in Slovenke, razumimo veliki čas, darujmo velike svote!

Ob obletnici majniške deklaracije za Tiskovni dom! V St. Vidu nad Valdekom se je nabralo za Ti- skovni dom v Mariboru svota 363 K; darovali pa so: župnik Repolusk Fric 200 K; Repolusk Marija 6 K; Štalekar Marija, 5 K; Krajnc Jozefa 4 K; Dvorjak Leopold 4 K; Tamše Alojz 4 K; Vivod Franca 3 K; Klančnik Helena 3 K; Stinek Helena 3 K; Skočaj Helena 3 K; Tisnikar Florijan 3 K; po 2 K: Kun Marija, Vivod Marija, Sešel Antonija, Oprešnik Jera, Štalekar Antonija, Štalekar Liza, Štalekar Mihael, Štalekar Franc, Vivod Franc, Novovnik Verona, Fr. Svab, Svab Anton, Tamše Rozalija, Tamše Martin, Tamše Cila, Skočaj Leopold, Pustinek Liza, Zaponšek Antonija, Zaponšek Liza, Pustinek Amalija, T. Plazl, Bovha Pankrac, Merhar Miha, Zajamšek Mar- jeta, Kotnik Jurij, Mirkac Treza, Aberšek Amalija, po 1 K: Kotnik Marija, Kotnik Helena, Kotnik Neža, Kotnik Jožef, Grobelnik Angela, Grobelnik Franca, Rotovnik Antonija, Rotovnik Jozefa, Rotovnik Treza, Rotovnik Lovrene, Rotovnik Leopold, Kolesnik Mar., Oprešnik Marija, Sešel Antonija, Pustinek Ivana, Pocaht Helena, Rednak Marija, Rednak Sebastijan, Močilnik Martin, Marzel Lovro, Pustinek J., Tamše Franc, Tamše Janez, Tamše Roza, Tamše Marija, Tamše Angela, Klančnik Jožef, Kurmanšek Anton, Svab Jožef, Svab Antonija, Legnar Jožef, Legnar Franc, Klančnik Franc, Borovnik Franc, Zaponšek Miha, Japornik Rok, Mirkac Ferdinand, Mirkac Ju- rij, Mirkac Alojzija, Mirkac Antonija, Mirkac Treza, Aberšek Dominik, Aberšek Franca, Aberšek Marija, Brešar Anton, Skočaj Jožef, Podpečan Valentin, Vi- vod Janez, Meha Roza, Hudovnik Franca, Tamše Franca, Čas Urša, Oprešnik Jera, Kos Liza, Skočaj Marija, Britovšek Marija, Britovšek Angela, Kotnik Franc, Zajamšek Angela, Mrzdovnik Verona, Krajnc Jozefa, Cerkovnik Jozef, Sotl Marija, Smonkar An- tonija; župnik Repolusk Fric še za slovensko solo v Mariboru 20 K, za Trstenjakov sklad 10 K, za Dija- ško kuhinjo 17 K.

Naše žrtve za domovino.

Jelenkova obitelj v Razborci župnije St. J. pod Turjakom je dobila pretresljivo vest, da je 23letni Jurček, ki je odšel leta 1915 na italijansko fronto, sodeloval pri 7. in 9. soški ofenzivi in si zaslužil bronasto hrabrostno svetinjo, dne 18. aprila umrl v bolnišnici v Ljubljani na dobljeni pljučni bo- lezni. Ljubil je mir, bil dober, bogaboječ mladenič, čast slovenskim kladencičem. Vsi smo ga radi imeli, Bog pa še rajši. Zato ga nam je odvzel, vzel iz te dežele nemira v svoj večni mir. Spavaj mirno v lju- bi slovenski zemlji, ki si jo branil tako junaško s svojim življenjem!

Rumež Franc iz Zabljeka pri Slov. Bistri- ci je umrl dne 11. maja t. l. v vojaški bolnišnici v Mariboru. Prehladil se je na bojišču in si nakopal pljučno bolezen, koji je žalibog podlegel, star še le 21 let.

Ze zopet smo izgubili dragoga prijatelja iz vrst Bučevci na Murstem pldju, namreč A. Šošarič, narednika 2. bosansko-hercegovskega pešpolka. Podlegel je hudi bolezi in umrl v neki bolnišnici na Ogrskem. Bil je blagega značaja in tihe narave. A tudi njegova dva brata Alojz in Peter se še zmiraj bojujeja na italijanski fronti. Za slovo Ti bodi v imenu vseh prijateljev-vojakov: Mirno spavaj, dragi Tonček in lahka Ti bodi tuja zemlja!

Vsem slovenskim žrtvam za domovino naj sveti večna luč!

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se nemška ofenziva na 120 km dolgi fronti od mesta Noyon do izhodno od mesta Reims nadaljuje. Dne 30. maja je padla važna francoska trdnjava in križišče železnice Soissons. Za Reims, ki je obkoljen od treh strani, se bje sedaj stranovita borba. Reims je v razvalinah. Nemške armade so od Pariza oddaljene samo še 75 km. Prodiranje Nemcev je v zadnjih treh dneh le počasi napredovalo, kajti Francozi branijo krčevito vsako ped svoje zemlje. — Angleška poročila pravijo, da pošlje Amerika v mesecu juniju 250.000 mož na francosko bojišče.

Bitka pri Soissonsu.

Med najbolj krvave boje na francoskem bojišču v sedanji nemški ofenzivi je prištevati dva dni trajajočo bitko južno od mesta Soissons. Bitka, ki je vsplamtela dne 1. junija zjutraj zarana, je trajala še drugi dan v pozno noč. Nasprotni si je stalo 10 divizij borilcev. Francozi so vrgli v boj svoje najboljše čete, da bi iztrgali Nemcem iz rok goreče mesto Soissons. Očividno piše, da je neprestano bruhalo iz stotine topovskih žrel ogenj in smrt v vrste vojskujočih se čet. Cele vrste oklopnih avtomobilov, takozvani tanki, so se zaganjali druga v drugo. Vsled hudega topovskega ognja se je tresla zemlja kakor ob najhujšem potresu. Bojišče je bilo podobno oženj bljuvačemu ognjeniku. Na tisoče mrtvih in grozno raztrganih trupel je pokrivalo bojišče. Soissons gori na vseh straneh in je porušen do tal.

Rusija zopet mobilizira.

Razmere v Rusiji so zopet zelo napete. Nad Moskvo je proglašeno vojno stanje. Vlada je razsila mobilizacijo 12 letnikov vojaštva. Minister Lenin je izdal na revolucionarno prebivalstvo oklice, v katerem opozarja na resen položaj in nevarnost, ki grozi sedanji vladi od nje nasprotnega gibanja med ljudstvom.

Razne politične vesti.

Kaj bo z državnim zborom? Ministrski predsednik se prav pridno pogaja s Poljaki, da bi jih pridobil za se. Pogaja se tudi z Rusini. Nemški listi sedaj ugibljejo, kakšno stališče bodo zavzeli Čehi in Jugoslovani ob otvoritvi parlamenta. V tem tednu se bodo ba e pričela pogajanja med zunanjim ministrom grofom Burianom in med delegati raznih strank. Razgovorjal se bo tudi s Čehi in Jugoslovani. — Državna zbornica bo baje sklicana okrog 25. junija.

Ministrska posvetovanja. V nedeljo popoldne so se vršila na Dunaju ministrska posvetovanja avstrijskih in ogrskih ministrov. Posvetovanja, ki so trajala v pozno noč, so bila baje velike politične važnosti. Posvetovali so se tudi o vprašanju ljudske prehrane.

Narodni svet. V Ljubljani se je dne 1. junija vršilo posvetovanje glede Narodnega sveta za Jugoslovanske avstrijske pokrajine. Dosegel se je popoln sporazum med strankami. Narodni svet, ki bo sestavljen iz zastopnikov vseh jugoslovanskih strank, bo imel nalogo, da vodi podrobno narodno delo in bo nadzoroval naše gibanje.

Slovenski tabor v Družmirju. Na Telovo napovedani slovenski tabor v Družmirju pri Sošanju je slovenjgraško okrajno glavarstvo prepovedalo. — Priprave za shod so bile naravnost velikanske. Ze nekaj dni poprej so pletle dekleta vence, da ozaljšajo prostore, možje in fantje so pa postavili tri velikanske mlaje, raz katere so plapolale slovenske trobojnice. Od vseh strani je prihitalo z vlakci, peš in na okinčanih vozovih na tisoče prebivalstva. Ko je pa ljudstvo zvedelo, da je shod prepovedan, da mu torej ni dovoljeno se razgovarjati s svojimi poslanci in zastopniki, se ga je polastila velika potrnost in ogorčenje. Vlada je poslala v Družmirje 30 žandarjev in vojakov z nasajenimi bajoneti, da razženejo zborovalce, oziroma da preprečijo prihod ljudstva. Mnogo žarnih bramb in vozov so orožniki ustavili in jih prisilili, da so se morali vrniti. Na shod je prišel poslanec dr. Verstovšek. Ko je na zborovališče prikakalo vojaštvo z nasajenimi bajoneti, jim je poslanec šel nasproti, je odločno ugovarjal pri zastopniku slovenjgraškega okrajnega glavarstva, jer zahteval odstranitev vojaštva, kar se je tudi zgodilo.

Zbrane ogromne množice zborovalcev je pozdravil

vri Družmirčan v priprostitih besedah, nakar je poslanec dr. Verstovšek obrazložil pomen nameravanega shoda. Povdarjal je, da poslanci vsled prepovedi ne smejo govoriti pred ljudstvom o miru, o prehrani, o trdih rekvizicijah, o zahtevi po kruhu in ne smejo črniti niti besedice o samostojnosti Avstrije napram Nemčiji. Poslanci ne smejo govoriti pred ljudstvom o združenju vseh avstrijskih Jugoslovancev pod habsburškim žezlom. Sklepno je poslanec zaklical ljudstvu: „Narod, radu se! Slovani gre na dan! Iz krvi naših padlih junakov klije novo življenje, se rodi nepremagljiva ljubezen do domače grude, do slovenske domovine, do Jugoslavije. Te nam ne uduši nobena strahovlada. Narod, ne omahuj, trdno stoj!“ Ves popoldan od 2. do 7. ure zvečer je vladal vzoren mir in red, nikjer ni prišlo niti do najmanjših izgredov. Krasne slovenske pesmi so se razlegale naokoli in navdušene pesmi počel se je slovensko ljudstvo poslavljalo od gostoljubnih Družmirčanov.

Nemškutarji in vojno posojilo. Ornič je cesarju pripovedal, da so 200 milijonov K vojnega posojila podpisali njegovi pristaši. Ker se na Slovenskem Štajerju sploh ni več podpisalo, torej so podpisali to vsa nemškutarji. Slovenci, to imate sedaj zahvalo!

Očka Ornič še nimajo dovolj denarja, ker so šli na Dunaj k cesarju, da bi si zaslužili „tožni groš“! Tožili so sicer po krivem, a se ne čudimo, saj tistim, ki so zatajili svoj materni jezik, nihče ne prisojaja resničnosti in odkritosrčnosti. Tožili so torej očka-resnicojub Slovence, da niso hoteli Slovenci podpisovati vojnega posojila, ampak so kupovali — nemška posestva. Resnica pa je, da so Slovenci že mnogo vojnega posojila podpisali, a da bi Nemci in nemškutarji vojni liferanti, ki so si v kratkem pridobili stotisoče in milijone, lahko večje svoje podpisali — če jih so! — je umevno. Očka Ornič, kako pa je z Vami? Ali sebe tudi med tiste štejete, ki namesto vojnega posojila kupujejo posestva? Kupili so očka dve veliki graščini v vrednosti več milijonov, eno s z velikim dobičkom prodali. Zakaj niste tistih svot, s katerimi ste graščine kupili, dali za vojno posojilo? Ali se pri žepu neha nemškutarji patriotizem? Kako „pečen“ je patriotizem ptujkega peka Orniča, kaže slučaj, kako je zaslovel o priliki obiska nadvojvode Franc Salvatorja v ptujskih bolnišnicah njegov kruh.

Kako hinavščino so uganjali nemškutarji zastopniki pri cesarju, kažejo njihovi surovi, odurni in obrekovalni govori. Sami zoper sebe so govorili, sami sebe, svoje lastne besede so pobijali. Da so tudi v tem očka-vođa mojster, so pokazali s svojimi odurnimi besedami pred cesarjem. Tožili so Jugoslovane, da hočejo raztrgati državo, da izpodjedajo njeno enotnost, a sami so zahtevali, naj cesar profiustavno uniči enotnost države, naj se ločita od skupnih dežel na severu Galicija, na jugu pa Dalmacija. Zakaj so očka zahtevali to od cesarja? Ali bo potem Avstrija bolj močna, bolj enotna, če se na jugu in na severu neka odšcepne od nje? Ptujski očka to hočejo, da bi potem Nemci v Avstriji imeli večino in bi lahko z drugimi narodi tako delali, kakor so v začetku vojne leta 1914. Vaše besede, očka, so podobnega okasa — kakor vaš kruh.

Ljudstvo nas je poslalo k cesarju, to je zopet ena izmed neresnic, katere so se na Dunaju govorile. Ljudstvo je že govorilo proti vam, za svojo svobodo. Kadar bo ljudstvo prišlo do besede in veljave, vas ne bo poslalo na Dunaj, ampak v kot. Zadolži vas je spoznalo tekem štiritletne vojne. Ljudstvo ve tudi, kdo vas je poslal na Dunaj: nemški Volkstrati in pa povelje iz severa, iz Berlin. Nemčurji hotijo vojsko, a ne miru, celo onega med narodi ne marajo. Listi so poročali,

Ali ste morebiti za te marke potovali na Dunaj? Ljudstvo ve tudi, kaj vas je gnalo tje gor. To je bila vaša mržnja do Slovencev, gnala vas je na Dunaj skrb za — svoje žene. Bojite se, da bi se naše ljudstvo osvobodilo, rešilo teh tisočletnih pijavk. Bojite se, da potem ne bi mogli več nas izkorisčati, na naš račun obozreteti. Dozdaj se je moralo ljudstvo potiti za kosček kruha, vi tuji in njih podretniki ste imeli dobiček iz naših žuljev. Strah vas je pred ljudstvom, ki se je iz dogodkov za časa vojne marsikaj naučilo, spoznalo vas volkove v ovčjih oblačilih: spoznalo je njega, ki mu je kratil, jemal pravice, kdo zaviral njegov razvoj. In mi zahtevamo in bomo vedno zahtevali svoje pravice, če tudi vi nemškutarji bogataši in njih sluge popokate od jeze ali skoprnite od strahu. S tega stališča nas tudi vaše dunajsko romanje in vse obrekovanje ne odvrne več.

Štirje iz ptujke okolice. Z bojišča nam piše vojak iz ptujke okolice: Ker sem čital v dunajski „Preši“ imena nesrečnikov, ki so šli na uro gledat na Dunaj in so hoteli nositelja krona prepričati o jugoslovanskem zmaju. Med temi sem našel tudi štiripadeset deteljco od Sv. Vida pri Ptuj. Od teh 4 mož se je leta 1914 hotel vsak z denunciacijami poslaviti. Začnem pri najstarejšem, pri županu iz občine Vaveja g. J. Zemljak. Ta mož naj pomisli, kdo je mu pomagal do prestola. Ali niso pri tem mnogo sodelovale Šošaričeve klobase in vino? Prepričan sem, da bi danes vsi volili preklicati svoje glasove, ako bi bilo to le mogoče. Drugi junak je občinski svetovalec občine Pobrežje, Verdenik, zvest prijatelj gostilne. Tudi on, kakor vsi njegovi drugi, ni nikjer od ljudi priljubljen, vsi štirje so znani kot Ornikovi rivovski. Tretji je Jožef Murko iz Gornje Pristave, tu-

di priganjač ptujске nemčurjske gospode in prijatelj ptujskih kleti. Četrty, takoimenovani vodja vsega posilnemšiva v šentvidski župniji, pa se imenuje Hans Šošarič, trgovec pri Sv. Vidu. Ta mož je že od nekdaj znan po svojih junaških činih v zaledju in po svojih denunciacijah. Čudim se, kako more on zastopati občino Dravce, ko ne stanuje v njej in ni tam noben davkoplačevalec. Ko bi bili Dravčani raje Orniku naročili, da bodo dobile haloške občine, kjer ni kaj jesti in kaj obleči in je velika revščina, da posreduje za uboge prebivalce za poceni obleko, obuyalic in za potrebni živež, takrat bi ta deputacija imela gotovo vs, eh, a drugače je le velika niča. Vojaški tukaj na fronti iz dna duše obsojamo sedanjo nemčurjsko gonjo. Slovenci bi naj vedno ostali sužnji dobrorejenih ptujskih nemčurjskih bogatašev. Mi bi ne smeli postati nikdar svobodni. Na račun tujecev bi moralo naše domače ljudstvo samo hlapčevati raznim privandrancem, gladovati in pretrpeti razne druge težave. Ljudstvo slovensko, srametaj se! Otresite se tistih, ki te imajo samo za ljudi nižje vrste. Pozdravi svoje rešiteljico Jugoslavijo! — J. M.

Trg Planina na Štajerskem na roboto za nemštvo. Med one, ki so hodili na Dunaj k cesarju o Slovenceih govorit neresnico, spada tudi Schescherko (Sešerko), trgovec in župan na Planini. Ta svojeglavnež ni vprašal za dovoljenje ne občinskega starešinstva, ne občinskega odbora, temveč se je kar nekega dne na them vkradel na Dunaj z izgovorom, da gre po svojih trgovskih poslih. S tem svojim zvinitim ravnanjem je postavil Schescherko pred svetom na sramotn oter ves odbor in starešinstvo, saj je hotel s tem javno pokazati svoj misel, da so mu oni peto kolo. On sam hoče namreč pri občinskem vozu tvoriti štiri kolesa in voziti z njim slovensko kamernje za takozvani nemški most do Adrije. Ptujski Ornič je v svojem govoru na vladarja naglašal, da so v odposlanstvu zastopani vsi trgi Spodnjega Štajerja in lepo število slovenskih občin, ki prosijo opomoči, naj se ne ustanovi jugoslovansko kraljestvo. Tudi Planinci naj bi bili takšni? Dvomimo, da bi občina trg Planina hotela nastopiti proti Jugoslaviji! Šešerkova zvijača je to vendar storila na njen račun. Šešerko je občino pred svetom vpregel v roboto za nemštvo ter jo spravil ob čast in dobro ime. Toda upamo, da je delal račun brez krčmarja! Po § 56 občinskega reda je župan za svoja službena dejanja odgovoren občini, to je občinskemu starešinstvu in občinskemu odboru, oziroma volilecem. V smislu določb § 37 naj zahteva tretjina odbornikov takoj odborovo sejo. Ako je župan ne bo hotel sklicati, naj stori to njegov namestnik (prvi občinski svetovalec) pismeno. Na dnevni red točko: „Neopravičeno izigravanje trške občine Planina za južnoštajersko odpadništvo v odposlanstvu na vladarja od strani župana L. Šešerka.“ Ako župan ne pride k seji, razpravi občinski odbor brez njega, ako pride, mora dati vsa potrebna pojasnila ter mora pred glasovanjem oditi iz sobe. Sramotni pečat robote za nemštvo, katerega je pritisnil Šešerko na Planino, se da izbrisati le sledečim načinom: Občinski odbor skleni takoj po zgledu vseh sosednjih občin izjavo za ustanovitev jugoslovanskega kraljestva ter naj odvzame Schescherku vsako zaupanje s pozivom, naj odloži županovanje tako v roke prvega občinskega svetovalca, preskrbo za živili pa prevzemi kateri drugi trgovec. Izjava se naj pošlje Jugoslovanskemu klubu na Dunaj, da se z njo dokaže državnemu zboru in vladarju ter svetu sploh nečeden način postopanja južnoštajerskih posilnemcev.

Za deklaracijo so se še izjavili: Občinski odbor občin Limbuš in Grušova pri Mariboru, 89 občanov v Grušovi, 987 mož, žen, mladeničev in deklet župnije St. Jakob v Slov. gor., Jugoslovanska strokovna zveza v Rušah, župani svetovalci in več odbornikov občin Kumen, Ciznat in Rotenberg pri St. Lovrencu nad Mariborom, 110 podpisov iz župnije St. Lovrenc nad Mariborom, 58 iz Belskega vrha župnije Sv. Barbara v Halozah, 75 slovenskih služkinj v Gradcu, 188 oseb iz Gorskega vrha, 428 iz župnije Sv. Barbara v Halozah, 837 iz makolske župnije.

Štajerc-revček, zakaj se togotiš? Iz Makol se nam piše: Odbori vseh šestih občin naše župnije so že koj od kraja, ko se je začelo podpisovanje, se izjavili za deklaracijo in za Jugoslavijo. Razun tega pa so še nekatere rodoljubne mladenke začele po občinah nabirati podpise posameznikov in so jih tudi nabrale prav lepo število, namreč: Sv. Ana 120, Dešno 189, Makole 47, Pečke 103, Stopno 166, Statenberg 203. Štajerc-čveni zeleni kušarji so okoli plazili in ljudje na vso moč plašili in strašili z najneumnejšimi grožnjami. n. pr.: orožniki bodo vse tiste, ki so podpisali, polovili in tirali pred sodišča; vsak bo ustreljen, kdor podpisše; vso živino mu bodo pobrali; in mnogo drugih takih neslanosti. A kljub vsemu temu pa vendar toliko podpisov! Štajerc-revček, čemu se togotiš? Zastoj so vsi tvoji zlobni napori. Narod slovenski se vzduba in se ne da pokončati. Naprej za stava slavo!

Glasmayr Francelj zopet poskuša svojo srečo. Prihodnje nedeljo bo govoril na nemškem shodu v Velikovicu na Koroškem. Skušal se bo maščevati za svoj prisiljen beg v St. Janžu. Francelj, le pojdi na Koroško, na Štajerskem te itak nihče ne smatra za resnega. Mogoče te bodo prihodnje koroški nemškutarji kandidirali. Mnogo sreče, gospod Francelj!